

Aktuelt

Det er stadigvæk tørt, dog nu noget lavere temperaturer. Der er fortsat god vækst men nu mere moderat og overordnet er sæsonen tidlig i år. For nogle kulturer kan det betyde høst 1-2 uger tidligere i forhold til et normalt år. Med udsigt til at afgrøderne generelt er høstklare op til 14 dage tidligere end normalt, er det muligt at forbedre ens indsats med mekanisk rod ukrudtsbekæmpelse og tidlig etablering af efterafgrøder/grøngødning. Vær derfor forberedt med eventuelt frøindkøb og -levering. For skadedyrenes vedkommende er der generelt gode forhold og der ses tidligere og høj aktivitet i år. I slutningen af denne varme periode ses nu en del bladlus og trips i salat og kål, flyvningen af 1. generation af gulerodsfluen har været tidligere, kort og intens, hvilket peger på en tidligere flyvning af anden generation og for ageruglen er flyvningen startet tidligere i år, og der er observeret tidlige skader på grund af en høj jordtemperatur og hurtig æg- og larveudvikling. Se mere under de enkelte kulturer.

Regler og lovstof

Fødevareforordningen

En stor del af frugt- og grøntproducenter er stadig ikke registreret i henhold til fødevarehygiejneforordningen (nr. 852/2004). Alle producenter af fødevarer (vegetabiliske som animalske) skal være registreret til deres primærproduktion. Det skal de, uanset om de allerede er registreret hos andre myndigheder via deres produktion af frugt og grønt. Registreringen foretages på www.landbrugsindberetning.dk under rubrikken "Foder og fødevarer". Alle kan oprette sig/logge ind via deres NemID. Man skal logge ind med det NemID, der hører til CVR nummeret.

På Fødevarestyrelsens hjemmeside kan man læse mere om, hvorfor der er krav om registrering, samt finde kort information om god hygiejnepraksis ved primærproduktion af frugt og grønt:

[https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Dyrkning-af-frugt-og-groent-\(Primærproduktion\).aspx](https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Dyrkning-af-frugt-og-groent-(Primærproduktion).aspx)

Nyt om kemi

Forbud mod tre neonicotinoider i EU

Godkendelserne til alle udendørs anvendelser for neonicotinoider med aktivstofferne clothianidin, imidacloprid og thiamethoxam bliver tilbagekaldt fra 19. september i år og der vil være opbevarings og anvendelsesforbud fra 19 december 2018.

INDHOLD

Regler og lovstof

Nyt om kemi

Nyt om enkelte grønsagskulturer

- Salat

- Kål

- Løg

Økologi

Gulerod

Pastinak/persillerod

Rødbeder

Jordskokker

Sødkartofler

Arrangementer

Dispensation for brug af Conserve i bladselleri

Der er givet dispensation til anvendelse af Conserve mod larver af selleriminérfluen i bladselleri. Dispensationen gælder i perioden den 1. juni til den 28. september 2018.

Der gælder følgende betingelser:

- Dispensationen gælder i perioden den 1. juni til den 28. september 2018
- Må kun anvendes mod larver af selleriminérfluen i bladselleri
- Max dosering er 0,8 l pr. ha
- Må max anvendes 1 gang
- Må ikke anvendes senere end 3 dage før høst
- Må ikke anvendes nærmere end 10 meter fra vandmiljøet
- Må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra veje, boliger, institutioner og offentlige arealer

Conserve må anvendes i økologisk produktion

Nyt om enkelte grønsagskulturer:

Salat

Gammaugler

Der er stadig gang i flyvningen af gammaugler, og der kan nu findes larver - primært i salat, men også i kålvækster. Vi forventer et fald i antallet af voksne gammaugler, da temperaturen er faldet og vinden gået i mere vestlige retninger, så der ikke flyver nye dyr ind fra øst og sydøst. Der sidder oftest kun en eller to af de målerlignende larver sidder oftest kun en eller to pr. plante, men kan meget nemt ødelægge kvaliteten af produktet ved at gnave og svine med ekskrementer. Den har også en uvane med at søge indad i hovedet, så det kan være vanskeligt at opdage skaden i f.eks. skæringen. Bekæmpes bedst i de tidligste larvestadier med [Steward](#) i konventionel produktion og B. t. midler i økologisk.

Salatbladlus

Der er mange bladlus på vingerne efter den varme periode og vi forventer også snart at se angreb af salatbladlusen. Salatbladlusen tilbringer vinteren bl.a. på arter af Ribes (f.eks. solbær) og forlader den igen i løbet af sommeren og søger mod salatmarkerne. Den søger gerne indad i salathovederne og kan oftest kun afsløres ved gennemskæring af et antal hoveder. De fleste konventionelle salater er fra frø behandlet med et systemisk insekticid, så de vil være beskyttet de første uger efter udplantning. Som regel klinger effekten af inden høst, så der vil være risiko for angreb mod slutningen af kulturen.

Salatskimmel

Det er meget begrænset, hvad der fundet af bremia, salatskimmel, i denne sæson. Omskift til mere ustadigt vejr kan evt. sætte gang i angreb. Normalt ser vi først deciderede angreb, når nætterne bliver længere igen efter Skt. Hans, og der er mere nattedug. Hvis der ikke anvendes fuldt resistente sorter, kan der forebygges med [Aliette WG 80](#).

Kål

Kålmøl

Der er ret stor forskel fra lokalitet til lokalitet på forekomsten af kålmøl i år. I nogle kålmarker er der omfattende angreb med mange larver pr. plante, mens andre kun oplever enkelte larver i områderne med mest læ. Det er vigtigt at få udslettet den første generation af larver, inden de forpupper sig og hurtigt bliver til nye kålmøl. Der er god erfaring med brug af [Steward](#) mod de små larver. Larver af kålmøl og kålsommerfugle kan bekæmpes i rødkål, hvidkål, savoykål, blomkål, broccoli og rosenkål med 85 g [Steward](#) pr. ha; der er 1 dags sprøjtefrist (dog 28 dage i rosenkål) og et loft på 3 behandlinger pr. sæson. Må kun bruges uden for biernes flyvetid.

Hvis der er et stort angreb i gang i marken, kan der også behandles med det systemiske [Movento SC 100](#), evt. i blanding med Steward eller et godkendt pyrethroid, hvis der er andre skadevoldere på spil også. Der findes en godkendelse til mindre anvendelse af Movento SC 100 netop mod kålmøl:

<http://www.gartneriraadgivningen.dk/upl/website/movento-sc-100-baer-krydderurter-groensager1/GP17MoventoSC100jordbrkrydderurtergrntsager.pdf>

Movento SC 100 er også godkendt i bladkål.

Kålbladlus

Vi har set de første angreb af kålbladlusen i både blomster-, blad- og hovedkål. Indtil videre drejer det sig mest om enkelte planter i hver mark, men under gunstige forhold (fugtigt og lunt vejr) vil de hurtigt kunne sprede sig til mange planter pr. mark. Et angreb opdages typisk på de misfarvninger og krusninger, der opstår i bladene, hvor bladlusene sidder.

Kålbladlus kan normalt bekæmpes med et godkendt pyrethroid, men er angrebet meget omfattende, eller der ikke er andre skadevoldere, er der følgende muligheder:

[Pirimor G](#) - godkendt i blomkål, broccoli, grønkål, hvidkål, kinakål, rosenkål, rødkål og savoykål med 0,3 kg pr. ha og max. 1 behandling. Behandlingsfrist 3 dage.

[Movento SC 100](#) - godkendt i bladkål, blomkål, blomsterkål, broccoli, grønkål, hovedkål, hvidkål, kinakål, rosenkål, rødkål, savoykål og spidskål. Maksimalt 2 behandlinger med et interval på 14 dage. Behandlingsfrist 3 dage.

[Biscaya OD 240](#) - godkendt som en mindre anvendelse mod kålbladlus i kinakål, glaskål, grønkål, palme-kål, pak choy og rucola. Maksimalt 1 behandling, 14 dages behandlingsfrist.

Den lille Kålflue

Mens vi stadig ser en del problemer med udfald og dårlig vækst efter den første generation kålfluer, skal vi så småt berede os på den næste flyvning af kålfluer. Der ser ud til at have været en usædvanlig kraftig æglægning i første generation, så vi har en forventning om en stor anden generation. Der kan forventes æglægning fra uge 26 igen, så vær klar til at dække med insektnet. Hvis planterne er bestilt med en behandling med spinosad, er det vigtigt, at denne behandling er udført så tæt på afskibningen af planterne som muligt for at holde en effekt i marken de første uger efter udplantning. Kontakt gerne planteleverandøren for at få aftalt dette.

Følg udviklingen i flyvningen her: https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Plantevaern/Skadedyr/Skadedyrarter/Sider/PL_Kaalflue_varsling.aspx

Trips

Der har været en del sværmning af trips i fbm. varmen de sidste uger, så der ses nu en del vortedannelse på hovederne i spidskål og tidlig hvidkål. Der vil formentlig komme en del korntrips på vingerne, når høsten af korn går i gang inden så længe. Disse trips vil også være en trussel mod kålene, så hold øje med de små, aflange insekter ("tordenfluer"), når vejret er lummert og stille - tripsenes yndlingsvejr!

Følgende midler er godkendt til brug mod trips i kål (ikke alle typer kål - se etiket):

0,2 kg pr. ha [Karate 2,5 WG](#), max 3 behandlinger i broccoli, blomkål, rosenkål, savoy-, rød- og hvidkål. Behandlingsfrist 3 dage. Max 3 behandlinger.

0,2 l pr. ha [Cyberb 100](#) i hvidkål, rosenkål, rødkål og savoykål, max 1 behandling. Behandlingsfrist 7 dage

0,225 l pr. ha [Fastac 50](#) i hovedkål, broccoli og blomkål. Behandlingsfrist 7 dage. Max 2 behandlinger

Løg

Generelt

Det går stærkt, rigtig stærkt. Selvom vi nu har fået normale junitemperaturer, går det stadig stærkt. Der er travlhed overalt, og som en løgavler så rigtigt udtrykte det: "Det er jo ikke så sært, at vi har travlt, når vi skal nå 3 måneders arbejde på 2 måneder".

Derfor skal de fleste fremrykke de sidste tildelinger af gødning m.m., for de største såløg er nu i hvert fald 2 uger foran et gennemsnitsår. Det er tørt, og der er behov for vanding i alle løg.

Vanding

Alle sætte- og planteløg skal have 25-30 mm om ugen og såløgene skal have 15-20 mm, afhængig af hvor store de er.

Ukrudtsbekæmpelse i konventionelle såløg.

Ukrudtsbekæmpelsen er tæt på at være afsluttet de fleste steder. Hvis der stadig er lidt liv i ukrudtet eller nyfremspiret ukrudt, afsluttes der med 0,15-0,2 l [Xinca/Maya](#) + 0,3-0,5 l [Fenix](#) pr. ha. Hvis der sammenlagt er brugt minimum 1,5 l Fenix efter fremspiring, vil det de fleste steder kunne hindre ny fremspiring. Der skal dog holdes øje med, at der ikke kommer nyt. Hvis der er Sort Natskygge, kan der med fordel bruges 1-1,25 l [Boxer](#) pr. ha. Vi har set kraftig effekt på løgene, hvis der er brugt højere dosering af Boxer.

Er der Kamille, Brandbæger eller tidsler, kan der anvendes en behandling med 0,035 kg [Matrigan 72 SG](#) pr. ha eller 0,3 kg [Lentagran](#). Denne dosering vil kun virke på små kamiller og brandbæger, mens effekten på tidsler kun vil være en kortvarig hæmning. Det er desuden vigtigt, at temperaturen helst er 20 °C og i hvert fald over 15 °C. Ellers virker det ikke.

Hvis der er kvik i såløgene, som ikke er bekæmpet med de 2 gange 0,35 l [Select 240 EC](#) + 0,35 l Renol pr. ha, kan der anvendes 2,5-3 l [Focus Ultra](#) + 0,5 l Dash pr. ha.

Svampebekæmpelse konventionelle løg

< < < Løgskimmel i sætteløg

Løgskimmel

Der er, som udsendt på sms, fundet løgskimmel i en mark på Nordfyn. Der skal derfor holdes godt øje med sætteløgene, og der skal både forebygges og bekæmpes ved angreb. Hvis der findes trips, skal der tages 0,2 [Karate 2,5 WG](#) eller 0,75 l [Movento](#) pr. ha. med sammen med svampe-sprøjtningen.

Alle konventionelle sætteløg skal behandles hver 7-10. dag. Skift mellem 1,6 kg [Dithane NT](#) + 2,5 [Cabrio Duo](#) eller 1,65 l [Acrobat Plus](#) (2,0 hvis det er [Acrobat New](#)) + 0,3 l [Shirlan](#) eller 0,5 Dithane NT pr. ha.

Er der ikke høj risiko for angreb, forebygges med 2,0 Dithane NT + 0,3 Shirlan. Husk sprøjtefristen.

I bundtløg og de tidligste sætteløg kan der ikke bruges Dithane NT eller Acrobat på grund af sprøjtefristen. Her anvendes Signum WG, Caprio Duo eller Shirlan, der har 7 dages sprøjtefrist.

I svampesprøjtningerne skiftes der med at iblande enten 3-4 kg bittersalt (2 % magnesiumsulfat opløsning), 2 kg mangansulfat eller 1 kg zinksulfat pr. ha. Til de sidste behandlinger kan bruges 4-5 kg urea pr. ha.

Der kan også bruges en mikronæringsblanding, der indeholder zink (Zn), magnesium (Mg), kobber (Cu), bor (B) og jern (Fe). Et spredeklæbemiddel kan øge fordelingen på bladene.

I såløgene skal der forebygges fra den 25. juni, hvis løgene har mere end 7-8 blade. Det er der rigtig mange, der har. Til de første behandlinger bruges der 2,0 kg [Dithane NT](#) + 0,2-0,3 l [Shirlan](#) pr. ha.

Gødning i konventionelle såløg

De største såløg skal have sidste tildeling af 14-3-15 eller N27 (afhængig af gødningsplanen) nu. I de mindste såløg skal sidste tildeling vente til sidst i juni. Den sidste kaligødning gives som Patentkali senest til Skt. Hans.

I alt skal såløgene have 140-160 kg N pr. ha (afhængig af jordens indhold af N og forventninger til udbytt niveau og røde såløg skal have 25-30 kg mindre pr. ha), 50-60 kg P (afhængig af forventninger til udbytt niveau, 1 kg P pr. forventet ton udbytte) og 200 kg Kali. I løg, der sælges i efteråret, er der kun behov for 150 kg ren K.

Dette gælder ved normale P og K tal.

Agerugler

Flyveaktiviteten og gennemsnitsfangsten er steget betydeligt i løbet af ugen, og minimumstærsklen er nu overskredet 9 steder i Danmark, hvilket er tidligt i forhold til de foregående år. Der kan behandles med 0,4 Karate 2,5 WG. Men, hvis bare der vandes med tilstrækkelige mængder, giver det normalt en tilstrækkelig bekæmpelse i løg.

Midler som anvendes som mindre anvendelse.

Husk at udskrive godkendelserne til mindre anvendelse for følgende produkter:

[Boxer](#)

[Maya](#)

[Xinca](#)

[Fenix](#)

[Matrignon 72 SG](#)

[Buctril](#)

[Biscaya OD240](#)

[Movento SC 100](#)

Sprøjtefrister

Vedr. sprøjtefrister, antal behandlinger, afstandskrav og restriktioner vedr. antal behandlede ha henvises via midlernes hyperlink til <https://middeldatabasen.dk> og til [Planteværn i spiseløg 2018](#). Det er brugerens ansvar, at alle regler omkring anvendelse bliver overholdt. Følg derfor linkene på de enkelte midler til middeldatabasen.

Økologi

Den sidste gylle- eller Binadantilførsel skal, afhængig af såløgernes størrelse, gives først i juli. For at der kan udbringes mikronæringsstoffer i økologiske afgrøder, skal avleren have en konsulenterklæring, der understøttes af en blad- eller jordanalyse. Hvis der er konstateret synlig mangel, er en konsulenterklæring nok. Det er en god ide at tage et billede som dokumentation i denne situation. Ud over mangan kan der være mangel af Zink, Bor, Kobber og Magnesium.

Gråskimmel

Der kan forebygges mod gråskimmel i planteløgene med [Serenade ASO](#).

Der skal behandles med 5,0 l + 0,15 Aminosol pr. ha 5 gange med 10 dages mellemrum fra løgene har 8 blade. Vi afprøver det igen i år for at vurdere, om effekten er tilstrækkelig. Afprøv det i røde løg, hvor der er størst risiko.

Løgfluer

Jeg har kun fundet enkelte angreb af løgfluer i år. Men pas på sædsiftet for at undgå, at de opformeres > > >

Ukrudtsbekæmpelse i økologiske løg

Det er ved at være overstået i planteløgene; der kan dog stadig være behov for at trække stort ukrudt af. I såløgene skal der stadig luges og renses.

Gulerod

Gulerodsfluer

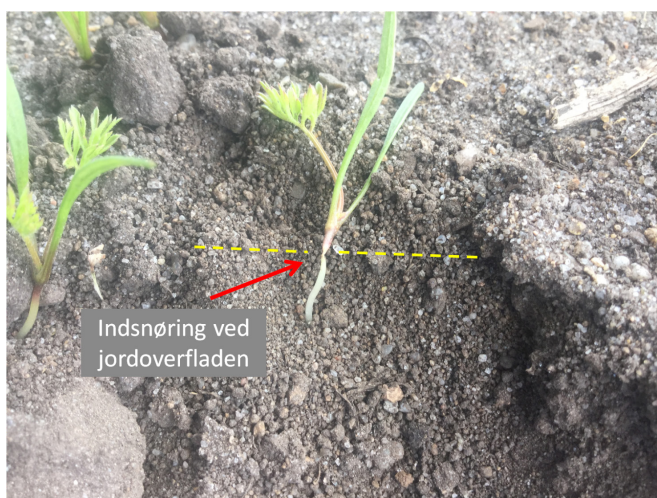
Første æglægning af gulerodsfluer er stort set afsluttet efter en kort intens periode. Med den jordtemperatur vi har haft, kan vi forvente at næste generations æglægning kommer relativt tidligt. De gule limplader bør stå klar i marken igen midt i juli.

Agerugler

Se under pastinak/persillerod

Høj jordtemperatur og solstik

I sidste uge havde vi et par dage med sol, høj temperatur og ingen vind. Når jorden samtidig er løs og tør kan temperaturen på jordoverfladen hurtigt nå op på et niveau, hvor planterne bliver kogt ved jordoverfladen. Det ligner efterfølgende rodbænd, men lige efter at det er sket, kan man se, at kimstængelen stadig er hvid og frisk både over og under jordoverfladen. Se fotos. Der, hvor jorden skråner mod syd eller i nærheden af læhegn, kan det være særlig slemt.

Skurvanding

Husk skurvanding i gulerødder og andre rodfrugter. Det hjælper også mod bekæmpelse af knoporm.

Pastinak/persillerod

Agerugler

Der er fanget mange agerugler i fælderne de seneste to uger, og på mange lokaliteter er det markant over skadetærsklen. Det er så tidligt på året, at persillerod og gulerodsplanter i flere marker endnu er forholdsvis små. Når planterne er små, skygger de ikke på jordoverfladen. Derfor har jordtemperaturen omkring planterne været høj og jorden konstant tør. Ageruglelarverne (knoporm) foretrækker at opholde sig i tør varm jord og kravler helst ikke op på bladene for at spise. De spiser kun på bladene, hvis regn tvinger dem op af jorden. Desuden har den meget høje jordtemperatur fremskyndet udviklingen fra æg til larver, og allerede nu ses små planter af persillerod, rødbeder og gulerødder som vælter, fordi de små larver gnaver kimstængelen over. Se fotos. Hvis man forsigtigt roder i jorden omkring rodhalsen, kan man være heldig at finde larven i jordoverfladen eller ved naboplanterne, hvor larven fortsætter med at gnave.

Varsling og bekæmpelse af knoporme

Nedbør eller vanding bekæmper effektivt knoporm, mens larverne er små. Æg og store larver påvirkes ikke nævneværdigt af nedbør. Timing af nedbør har derfor afgørende effekt. Derfor bør ageruglevarsling være baseret på ageruglefælder i egne marker. Det er meget vanskeligt at bruge naboens varsling. Ud fra fangsten af agerugler i fælderne på egen mark og temperaturdata, kan varslingsmodellen efterfølgende regne sig frem til, hvornår flest mulige larver er i lige netop det larvestadie, hvor larverne er mest følsomme for vanding eller sprøjtning.

Rødbeder

Agerugler elsker rødbeder, og fordi plantetallet er relativt lavt i en rødbedemark sammenlignet med gulerødder, kan samme antal agerugler lave større skade i rødbederne end i gulerødderne.

Bedefluer og bladlus

Hold godt øje med æg af bedefluer og bladlus. Sol og varme øger risikoen for skadedyrsangreb. Vi ser nu æglægning af anden generation af bedefluer.

Jordskokker

Generelt

Jordskokkerne er nu oppe i 1 meters højde. Ukrudtsbekæmpelsen bør nu være afsluttet eller afsluttes med at håndluge det sidste i rækkerne. De er også for store til at køre rundt med en gødningsspreder, og jordskokkerne bør derfor nu være gødsket færdig.

Vandmangel

Jordskokker er meget følsomme for vandmangel. De skal holdes i gang med vand. Hvis de går i stå pga. tørke, tager de en lang pause inden, jordskokkerne igen genoptager væksten. Det tørre vejr har til gengæld været godt for at nedbringe risikoen for angreb af knoldbægersvamp.

Sødkartofler

Sødkartofler elsker sol og varme. GartneriRådgivningen gennemfører igen i år testproduktion af sødkartofler med forskellige sorter. I år, hvor det er varmt, gror de hurtigt til. Efter blot to uger i marken har planterne sat de første udløbere. I år afprøves bl.a. sorterne Erato White, Erato Gusto, Erato Pleno og Erato Orange - alle fra Volmary i Tyskland. Desuden har vi lavet egne planter af sorten Beauregard. Fordelen ved selv at lave planterne er, at udplantning kan ske straks stiklingerne har slået rod i potterne, og inden rødderne begynder at sætte rodknolde.

< < <

Sødkartofler
under fiber-
dug plantet
ud i MyPex
ukrudtsdug.

Arrangementer

2018

- 27. - 28. juni [Borgeby Fæltdagar](#)

Specielt for løg:

- 19. - 21. juni Sommertur til Østrig, Slovakiet og Ungarn
- 28. juni 10.40 4. erfamøde Samsø. Vi mødes hos Ejnar og Rasmus Bager, Sildeballe 2, 8305 Samsø. Derefter køres til Jens Kjeldahl. Jeg vil gerne have tilmelding senest dagen før, på pk1@seges.dk Til tilmelding hedder mødet: GR17/1-18

2019

- 28.-29. jan. Årsmøde, Vejle Centerhotel. Bemærk, at det er mandag-tirsdag.

Læs mere på
www.gartneriraadgivningen.dk

Ole Scharff

Tlf: 87 40 66 34 / Mobil: 40 73 19 58
ohs@seges.dk

Lars Møller

Tlf: 40 84 30 11
lrn@seges.dk

Karina Frandsen

Tlf: 87 40 66 12 / Mobil: 21 64 80 85
kfr@seges.dk

Emma Christiani Skov

Tlf: 87 40 66 01 / 30 66 61 78
esko@seges.dk

Pernille Kynde
Barselsorlov

Richard de Visser

Tlf: 87 40 66 10 / Mobil: 30 53 87 16
rdv@seges.dk

Peder Krogsgård

Tlf: 40 37 46 51
pk1@seges.dk